

Călin CIOBOTARI

PRIMĂVARĂ DE BĂLȚI, REVERENȚĂ DIN COPOU...

Primăvara m-a prins în Bălți. Nici nu știu cum și de unde a izbucnit. Poate de pe coridoarele Universității „Alec Russo”, poate din buna dispoziție și extraordinara ospitalitate a prietenilor de la Catedra de Literatură Română și Universală, poate din privirea luminoasă și melancolică a Dianei Vrabie, unul din excelenții universitari pe care i-am cunoscut zilele trecute. Pur și simplu a fost mai întâi un foșnet prelung, răvășind crengile bătrânului stejar din curtea Universității și paginile unei reviste pe care o studentă cu degete subțiri tocmai o deschisese. Apoi o nostalgie ascuțită ciopliind esplanadele orașului din nord, bulversând verbele și transformând Prutul într-un fel de nemaivăzut surfs întors către sine...

Cu Lucian Vasiliu, invitați de Catedra de Literatură Română și Universală, pentru a serba 170 de ani de la înființarea revistei „Dacia literară”. Cărți, reviste, îmbrățișări, amintiri, schimb de impresii. Emoții, mai ales pentru mine, cel ce încă păstrez vie în memorie imaginea sumbră a Universității din Cahul. Așteptările ne sînt, însă, întrecute: o Universitate în adevăratul sens al cuvîntului, în care sobrietatea științifică se împletește cu o viziune decrispată asupra actului pedagogic, o modernă și cochetă Bibliotecă universitară, cum rar mi-a fost dat să văd, și niște studenți minunați, entuziaști, inepuizabili în a ști, a afla, a cunoaște. Datorează enorm unor profesori pentru care pedagogia este un mod de a

exista: Nicolae Leahu, Maria Șlehtițchi, Margareta Curtescu, Anatol Moraru, Diana Vrabie – sînt cîțiva din cei cărora limba română ar trebui să le mulțumească în fiecare zi. Nu le e ușor: oamenii aceștia speciali se luptă secundă de secundă cu gîndirea tributară trecutului, cu ecouri ale unei lumi ce a lăsat adînci urme în mentalul colectiv, cu nepăsarea și indiferența unora, cu autosuficiența altora, cu tentația de a pleca pe care o resimt cei tineri, cu tentația de a renunța pe care o resimt cei ce au obosit. Nu voi avea niciodată suficiente cuvinte prin care să descriu sensibilitatea aceea frumoasă, unică, profundă a acestor profesori, la fel cum, prin comparație cu modul în care știu ei să simtă, mi se pare că noi, cu mofturile noastre de occidentali scorțoși, nu sîntem decît palide spectre a ceea ce am putea să fim, a ceea ce ar trebui să fim.

Ne-am învățat noi, cei de dincoace de Prut, să privim cu superioritate, cu detașare și chiar cu ironie ce se întîmplă acolo. Ne mulțumim să criticăm, or, în cel mai bun caz, să oftăm fals și sonor. Sîntem ipocriți, sîntem bieți moraliști de fotoliu, ne dăm cu părerea, ne ascundem mereu după cuvinte pompoase, după prejudecăți, după discursuri, ca într-un stupid de-a v-ați ascunsa. Ne amăgim că dincolo e bine și ne dormim mai departe somnul acesta dogmatic și etic.

Nu iubesc Basarabia la modul declarativ, n-o iubesc invocînd istoria și sîrmele ghimpate ale istoriei, n-o iubesc pentru că „așa se cade” or pentru că „dă bine”. O iubesc dintr-un soi de apăsată necesitate a ființei mele, cu furie și neliniște o iubesc, ca pe o femeie despletită și frumoasă o iubesc, cu toată tristețea de care sînt în stare și, deopotrivă, cu toată bucuria o iubesc. Și mă tem, de fiecare dată cînd plec de acolo mă tem că Basarabia o să se ascundă „într-un ochi străin”, or că va să fugă în lume cu vreun străin, or că, asemenea unui vis tremurat, se va stinge în luminile vreunei dimineți, or că...

Da, da, îmi circulă prin sînge primăvara bălțeană, melancolia Dianei, rîsul sincer al lui Nicolae, fragilitatea frumoasă a Margaretei, forța lăuntrică a Mariei, umorul humuleștean al lui Anatol. Și nu-mi găsesc locul, ca și cum alte rădăcini mă strigă de departe, de aproape...